

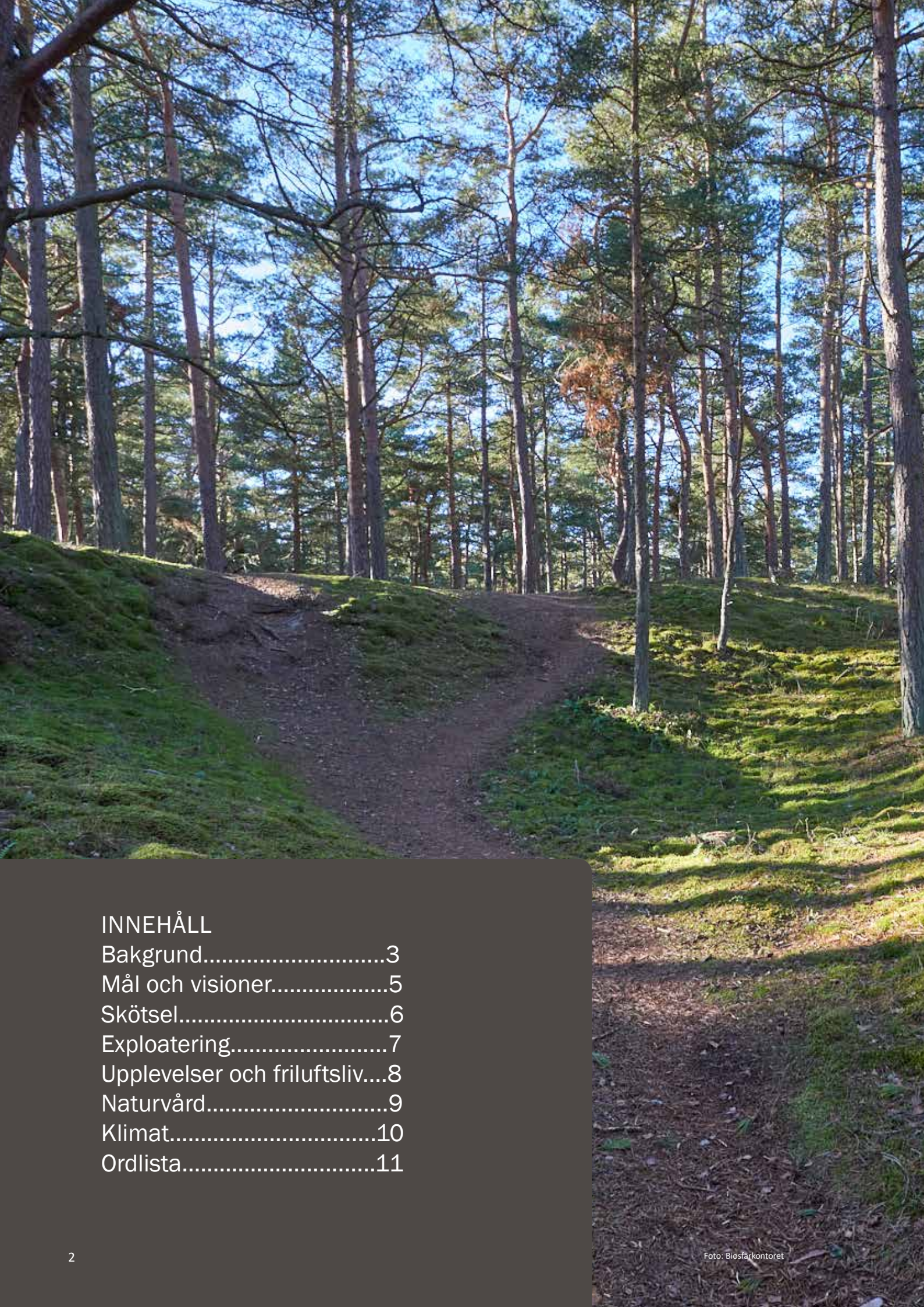

Kristianstads
kommun

Antagen av Kommunstyrelsen 2023-12-20

Skogspolicy för Kristianstads kommun

INNEHÅLL

Bakgrund.....	3
Mål och visioner.....	5
Skötsel.....	6
Exploatering.....	7
Upplevelser och friluftsliv....	8
Naturvård.....	9
Klimat.....	10
Ordlista.....	11

Bakgrund

Kristianstads kommun förvaltar vid policyns framtagande knappt 1200 hektar skogsmark. Skogar som ingår i skogsbruksplanen förvaltas av Mark- och exploateringsenheten medan kommunala naturreservat och marker tillhörande den kommunala naturvårdsfonden förvaltas av Tekniska förvaltningen. När skogsåtgärder görs på allmän platsmark ska dialog ske mellan kommunens markförvaltare och ansvarig driftledare på Tekniska förvaltningen.

Stora delar av kommunens skogar ligger tätortsnära och är viktiga områden för rekreation, friluftsliv, naturpedagogik, idrott och lek. Tätortsnära skogar bidrar också till kommunens attraktivitet, binder in koldioxid och är viktiga för folkhälsan. Delar av det kommunala skogsinnehavet har höga naturvärden och är rika på ekosystemtjänster.

Delar av kommunens skogar kommer i framtiden att tas i anspråk för eventuell

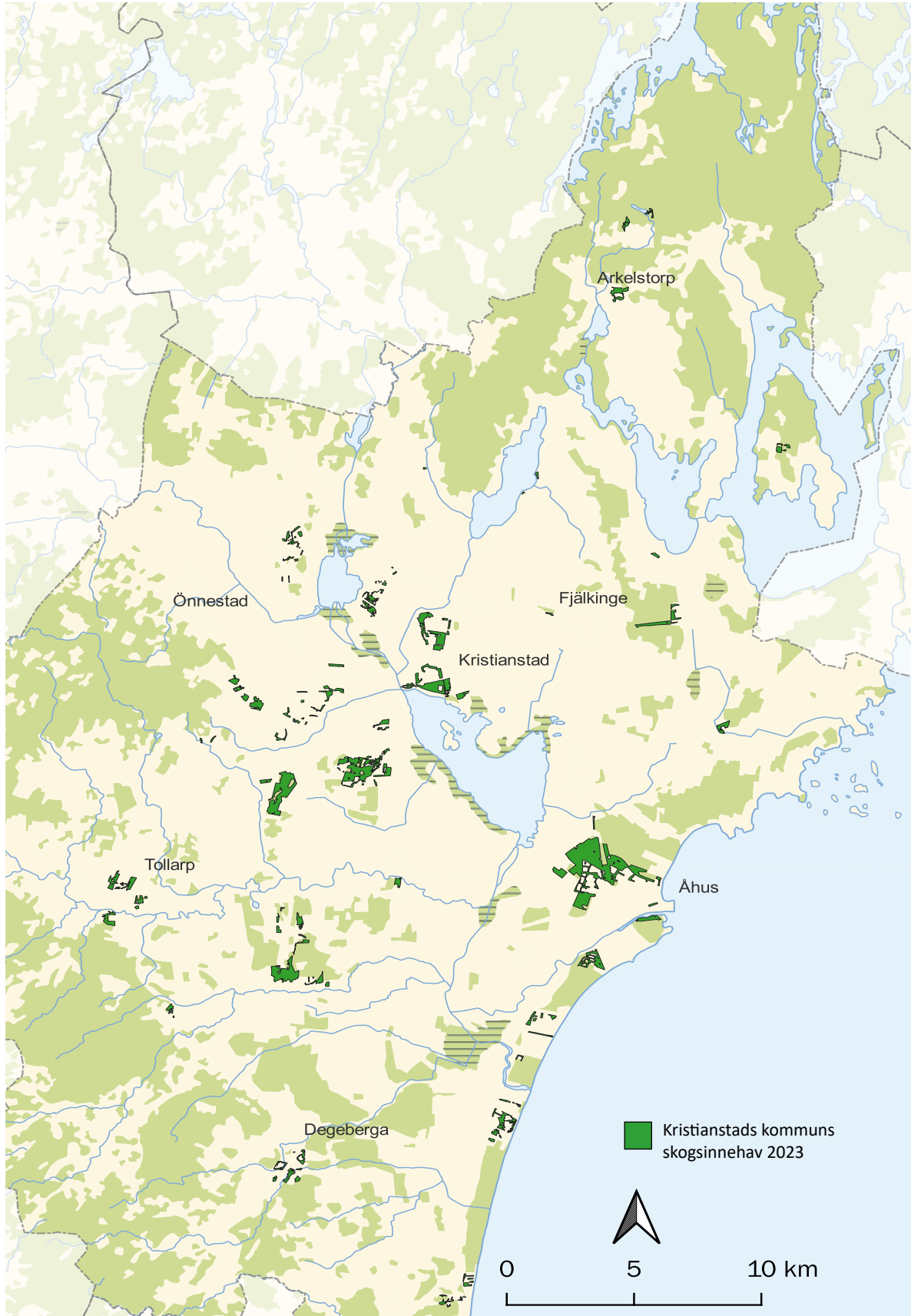
exploatering och är en viktig markreserv för samhällsutvecklingen i Kristianstads kommun. Till dess att exploatering sker är kommunens skogar en viktig resurs för Kristianstadsborna.

För skogar som har eller får höga naturvärden ska möjligheten till reservatsbildning utredas. I vissa fall kan det räcka med ökad hänsyn och riktade naturvårdsåtgärder för att bevara och utveckla naturvärdena som en del av det kommunala skogsbruket.

Denna policy gäller för skogar som ingår i skogsbruksplanen. Naturreservat eller marker som tillhör den kommunala naturvårdsfonden är undantagna denna policy. Denna policy gäller ej för mark som är planlagd som kvartermark.

Denna policy kommer inte att behandla förvaltningen av enskilda skogsområden. Det behandlas i skogsbruksplanen som är detaljerad ner på enskilda skogsbestånd.

Kristianstads kommuns skogsinnehav 2023

Mål och visioner

Kristianstads kommun vill skapa hållbara och välmående skogar som tål både stormar, klimatförändringar och insektsangrepp. Kommunens skogar ska gynna den biologiska mångfalden och bjuda in till rekreation, lek och friluftsliv. Det kräver också att de tätortsnära skogarna upplevs som trygga av invånarna. Äldre skogar med robusta ekosystem agerar som kolsänkor för klimatet. Med rätt skötsel kan skogarna även spela en viktig roll i kommunens klimatomställning, genom att binda in och lagra kol.

Stora delar av skogsinnehavet ligger inom UNESCO Biosfärområde Kristianstads Vattenrike. Som modellområde för hållbar samhällsutveckling ska Kristianstads kommun vara föregångare och inspirationskälla till andra. Genom denna skogspolicy stakas vägen ut till ett hållbart skogsbrukande som balanserar olika samhällsintressen. Kommunens skogar är till för Kristianstadsborna och ska skötas på ett sätt som är bra för både människa och natur.

Hyggesfritt skogsbruk ska spela en central roll i kommunens skogsförvaltning. Det är en skonsammare form av skogsbruk som undviker kalhyggen och bättre tillgodoser natur- och rekreationsvärden. Hyggesfritt gynnar till exempel möjligheterna till bär- och svampplockning.

Kristianstads kommuns skogar ska förvaltas utan krav på ekonomisk avkastning. Målet är att skogsförvaltningen ska vara ekonomiskt självfinansierad. Intäkter som skogen genererar skall gå tillbaka till skogsförvaltningen, däribland åtgärder för naturvård och friluftsliv.

En ansvarsfull förvaltning av kommunens skogsinnehav bidrar till flera av Sveriges nationella miljö kvalitetsmål och målen för Agenda 2030.

Levande skogar

Ett rikt växt- och djurliv

God bebyggd miljö

Skötsel

Kristianstads kommun ska vara en förebild för ett hållbart skogsbruk. Tar vi hand om våra skogar tar de hand om oss. Rätt skötta skogar levererar mängder av ekosystemtjänster.

Skogsskötseln ska årligen diskuteras förvaltningsövergripande. Skogsåtgärder, planer, exploateringar, naturvård, friluftsliv och klimatåtgärder kan på så vis balanseras på ett väl avvägt sätt.

Skogsbruksplanen ska återspegla den skötsel som föreslås i denna policy.

Kristianstads kommuns skogsskötsel ska präglas av följande ståndpunkter.

- Kalhyggen ska undvikas och hyggesfria metoder ska användas i första hand.
- Andelen skog med målklasserna Produktion med förstärkt miljöhänsyn (PF) och Naturvård med skötsel (NS) ska öka. Andelen skog med målklasserna Produktion med generell miljöhänsyn (PG) och Naturvård, orört (NO) ska minska. (Se målklasser i ord-listan).
- Rätt trädslag på rätt plats genom korrekt ståndortsanpassning.
- Gynna ädellövträd och blandskogar.
- Främmande trädslag ska undvikas.
- Naturlig föryngring ska huvudsakligen användas och kostsamma föryngringsåtgärder undvikas.
- För att minska riskerna för brunifiering ska gran undvikas i närhet av vattendrag.
- Skyddszoner används för att värna om känsliga vattenmiljöer.
- Tidpunkten på året för allt skogsarbete planeras för att minimera körskador.
- Skogsbruksåtgärder undviks under fåglarnas häckningsperiod.
- Allmänheten ska informeras om åtgärder och vid tätortsnära avverkningar ska informationsskyltar sättas upp.

Målklassen NO

NO står för naturvård orörd. Kommunen vill minska denna målklass eftersom merparten av Kristianstads naturtyper gynnas av någon form av skötsel.

Exploatering

Många skogar ligger på mark som ingår i den så kallade markreserven. Det är mark som har köpts in för att användas i kommunens samhällsutveckling och som ännu inte är planlagd. Till dess att en eventuell exploatering sker är kommunens skogar en viktig resurs för Kristianstadsborna.

- Områden med höga värden för naturvård och friluftsliv bör undantas från exploatering.
- Inventeringar av naturvärden och friluftsliv ska alltid göras inför planerade exploateringar av skogsområden i samband med detaljplanarbetet.
- Gröna kilar bör bevaras mellan bebyggelse.
- Befintliga träd och skogsdungar bör användas i planeringen för att skapa gröna, vackra och hållbara exploateringar.
- Inför en framtida exploatering bör skogsåtgärder som skapar stormfasta träd göras i god tid. På så vis ökar chansen att dessa träd kan bli en del av det planlagda området i stället för att gamla träd ska fällas och nya planteras vid exploateringen.

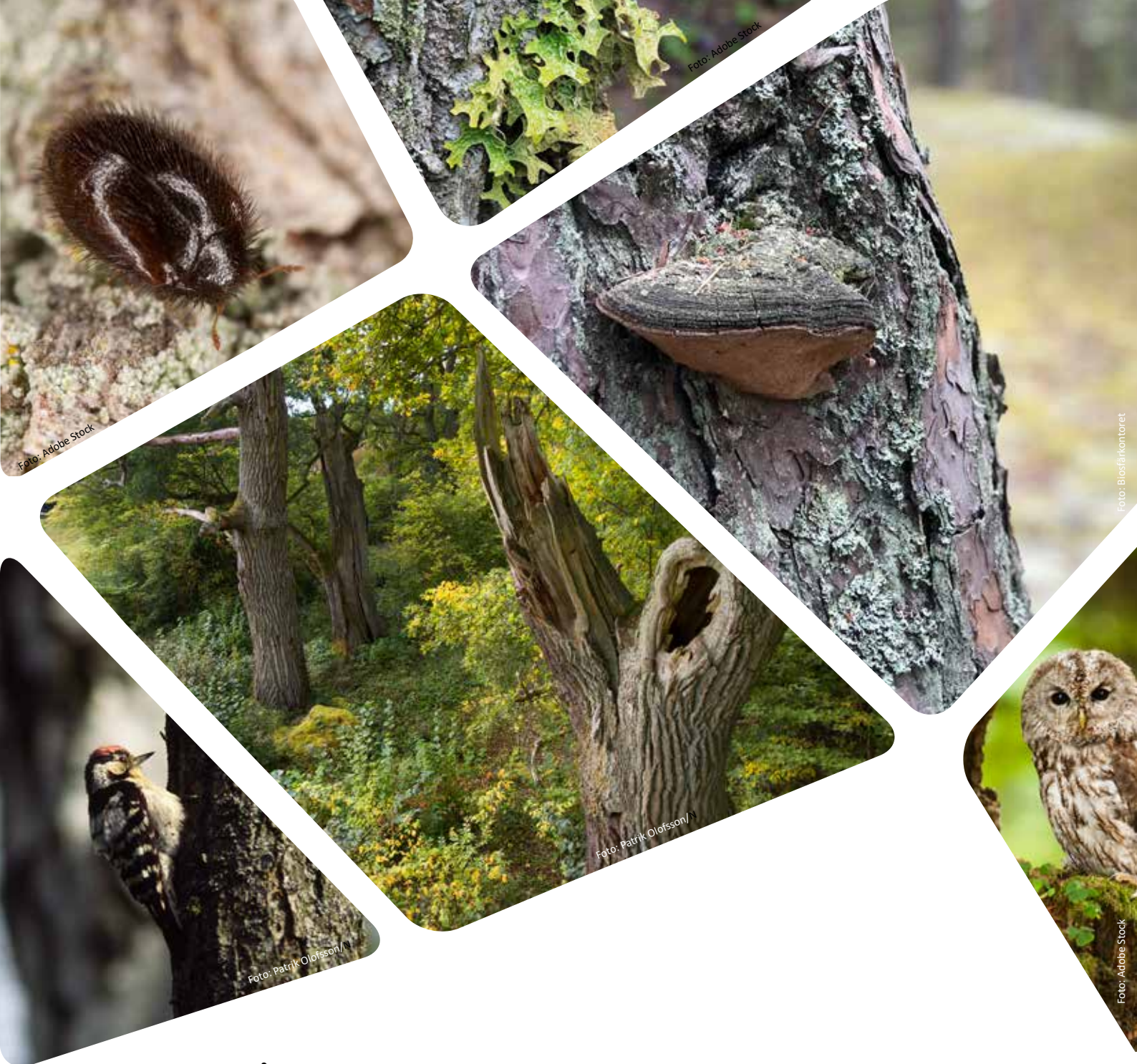
Foto: Adobe Stock

Upplevelser och friluftsliv

Kommunens skogar ska ge ett naturligt intryck och bjuda in till spännande upplevelser. De skall vara tillgängliga för närboende, kommuninvånare och besökande turister. Tätortsnära skogsområden är särskilt viktiga. De levererar vardagsnära natur viktiga för rekreation, återhämtning och ökar ortens attraktivitet. Skogar i närheten av skolor ska kunna fungera som skolskogar och naturliga lekplatser.

- I lämpliga skogsområden ska jakt arrenderas ut. Förutom rekreation och en källa till hållbart viltkött spelar jakten en viktig roll för skogsförvaltningen.
- Tätortsnära skogar ska skötas så att skogskänslan bevaras och tillgängligheten främjas.
- Kommunen bör peka ut så kallade evighetsträd. Stora, gamla och speciella träd är mycket värdefulla för den biologiska mångfalden. De väcker dessutom känslor och skapar upplevelser. Evighetsträd ska gallras fram, märkas ut och skötas om.
- Skador på stigar, leder och friluftsanläggningar ska undvikas vid skogsåtgärder.
- Fornminnen och kulturlämningar i skogen ska bevaras, vårdas och synliggöras.
- Intill välanvända stigar kan åtgärder göras för att öka tryggheten. Dock ska belysning användas mycket sparsamt i kommunens skogsområden då det har en mycket stor påverkan på insekter och fladdermöss. I undantagsfall kan ekologiskt anpassad belysning tillåtas.

Naturvård

Skogen ska skötas på sätt som bidrar till att bevara och utveckla den biologiska mångfalden. Nyckelordet är variation vad gäller trädslag, trädålder, död ved och skogstyper.

- Rödlistade arter, nyckelarter och kommunala ansvarsarter ges hänsyn i skogsbruket.
- Enskilda träd såväl som hela bestånd bör bli äldre än traditionellt brukade skogar
- Vid avverkningar sparas partier med skog som spridningskorridorer för att den biologiska mångfalden.
- Det ska finnas gott om både stående och liggande död ved.
- Veteranisering av träd bör förekomma för att återskapa livsmiljöer för hotade arter.
- Skogsbyte bör främjas där det är möjligt.
- Främmande trädslag ska undvikas och invasiva arter ska bekämpas.
- Kommunen ska öka kunskaperna kring naturvårderna i våra skogar. En bedömning av naturvårderna bör göras inför varje skogsåtgärd.

Klimat

Kommunens skogsinnehav spelar en viktig roll i kommunens klimatomställning. I skogen sker kolinlagring och upptag av koldioxid. Hur skogarna sköts och vilka skogsråvaror kommunens skogar levererar spelar roll. I ett förändrat klimat kan skogar bidra med värdefulla ekosystemtjänster så som skugga och översvämningsskydd.

- Kristianstads kommun ska öka kunskapen kring kolinlagring och andra klimatnyttor i skogen.
- I första hand sköts skogen med hyggesfria metoder framför kalhyggesbruk då detta släpper ut mindre klimatgaser från bundet markkol.
- Skogsskötseln ska stärka skogarnas förmåga att binda kol . Till exempel genom att låta våra skogar bli äldre och få starkare ekosystem.
- Skogsbruket bör fokusera på att ta fram virke av hög kvalitet som kan förädlas till långlivade träprodukter. Detta är undantaget NS/NO-bestånd där naturvård är prioriterat.
- Markberedning bör inte göras på organogena jordar för att undvika utsläpp av klimatgaser eller skapa läckage som bidrar till brunifiering.
- Kommunens skogar ska anpassas för att hantera framtida klimatförändringar.

Ordlista

Skogsbestånd: En samling träd som växer tillsammans och har likheter vad gäller ålder, trädslag, diameter eller höjd.

Biosfärområde Kristianstads Vattenrike:

FN-organet Unesco utser biosfärområden runt om i världen. De är värdefulla områden där människa och natur kan utvecklas tillsammans och vara modellområden för hållbar utveckling. Vattenriket utsågs 2005 och är en del i kommunens hållbarhetsarbete. Det är också en viktig del i varumärket Kristianstad och bidrar till att skapa en attraktiv kommun med en långsiktigt hållbar livsmiljö.

Brunifiering: Brunifiering innebär att ytvatten blir allt brunare på grund av att organiskt material urlakas och bryts ner till humus. Humus är delvis nedbrutet organiskt material från växter, alger och mikroorganismer.

Död ved: Stående och liggande ved i form av högstubbar, torrträd, torrakor, silverstubbar och lågor. En mycket viktig resurs för vedlevande organismer som mossor, lavar, svampar och inte minst insekter.

Ekologiskt anpassad belysning: Belysning anpassad för att minska störningen på nattaktiva insekter och fladdermöss. Det kan handla om avskärmning av ljus, rörelsesensorer för att endast lysa när det faktiskt behövs eller välja en mindre störande färg på ljuset.

Ekosystemtjänster: Alla produkter och tjänster som ekosystemen ger människan och som bidrar till vår välfärd och livskvalitet. I skog kan detta vara virkesproduktion, luftrening, kolinlagring, skugga/svalka, bärplockning och jakt.

Evighetsträd: Träd som fredas från avverkning och får bli gamla och stora. Till slut ska trädet få falla ihop där det står. Träd, unga som gamla, levande som döda, är otroligt viktiga för den biologiska mångfalden. I det moderna landskapet finns det en brist på stora äldre träd och på död ved. Genom att peka ut evighetsträd hjälper vi den biologiska mångfalden samtidigt som vi ökar kunskaperna kring trädens roll i ekosystemet.

Hyggesfritt: Olika typer av skogsskötselmetoder som inte skapar kalhyggen. Några metoder är blädning, plockhuggning, luckhuggning och överhållna skärmar. En grundtanke är att skogen ska vara flerskiktad, alltså innehålla träd i olika åldersklasser.

Kommunala ansvarsarter: Arter som är hotade ur ett nationellt perspektiv och som har sitt enda

eller ett av sina viktigaste utbredningsområden i kommunen. Totalt finns drygt 40 lokala ansvarsarter utpekade av Kristianstads kommun. Några ansvarsarter knutna till skog är vallrovfluga, ryl, violgubbe och kejsarspindling.

Långlivade träprodukter: Kolinlagring kan göras i långlivade träprodukter som till exempel används inom byggindustrin. Därtill kan en så kallad "substitutionsnytta" uppstå om biomassan ersätter material eller bränslen baserade på fossila råvaror med ett stort klimatavtryck som exempelvis cement eller stål.

Målklasser: Målklasser är olika inriktningar för skogsskötsel som används i skogsbruksplaner.

PG: Produktion med generell miljöhänsyn

PF (K): Produktion med förstärkt miljöhänsyn, kombinerat mål

NO: Naturvård, orört

NS: Naturvård med skötsel

Naturvårdsfonden: Den kommunala naturvårdsfonden bildades 1996 av kommunstyrelsen Kristianstads kommun. Genom att fastigheter ingår i naturvårdsfonden medför detta dels att fastigheterna inte skall nyttjas för exploatering eller bytesmark och att fastigheterna skall skötas på ett sätt som bevarar och utvecklar naturvärdena samt tillgodoser det rörliga friluftslivets intressen.

Organogena jordar: Jordar av organiskt ursprung som bildats i sjöar, kärr eller mossar.

Skogsbruksplan: en plan för skogsskötseln ner på detaljnivå, alltså för enskilda skogsbestånd. I skogsbruksplanen kan man till exempel se hur mycket virke man har i skogen, vilka åtgärder som är gjorda och vilka som är planerade.

Ståndortsanpassning: Trädslag väljs utifrån lokala förutsättningar som jordart, klimat, fuktighet och näringstillgång. Detta ger friskare träd, mindre risk för insektsangrepp, sjukdomar och bättre virke.

Veteranisering: Veteranisering innebär att man skadar levande träd för att skynda på deras åldrande. En stor del av den biologiska mångfalden är knuten till skadade eller döende träd.

Ädellövträd: Ädla lövträd är träarter av alm, ask, bok, avenbok, ek, fågelbär, lind och lönn. Ädellövskog och blandskog med inslag av ädellövträd innehåller stora biologiska värden. En stor andel av Sveriges rödlistade arter knutna till skogsmiljöer finns i skog med inslag av ädellövträd.

Skogspolicy för Kristianstads kommun

Dnr KS 2021/249

Antagen av Kommunstyrelsen

2023-12-20

**Kristianstads
kommun**

Kommunledningskontoret | Avdelningen för
tillväxt och hållbar utveckling

www.kristianstad.se | kommun@kristianstad.se